

Okruhlica Ľ., Šteliar I., Slezáková S.: **Drogová závislosť – aktuálna situácia v Slovenskej republike.** Interná medicína, 2011, roč. 11, č. 10, s. 463 – 467.

Cieľom príspevku je informovať širšiu odbornú verejnosť o súčasných charakteristikách a základných trendoch situácie na drogovej scéne u nás v súvislosti s dopadmi na zdravie. *Metódy:* V štúdiu boli použité zistenia získané metódou deskriptívnej štatistiky, doplnené klinickými pozorovaniami z praxe medicíny drogových závislostí. Základom kvantitatívnej štatistiky boli údaje spracované Národným monitorovacím centrom pre drogy zo zdrojov Národného centra zdravotníckych informácií a Centra pre liečbu drogových závislostí Bratislave. *Výsledky:* Najpopulárnejším z kontrolovaných psychoaktívnych látok (drog) je užívanie kanabisu. V posledných rokoch bol zaznamenaný síce pomalý, ale jasný nárast dopytu po liečbe kvôli závislosti od kanabisu. Z tzv. tvrdých drog sa dostalo do popredia zneužívanie metamfetamínov (pervitínu) a stabilizácia až pokles nastal pokiaľ ide o užívateľov opioidov, najmä heroínu. Problémom je nárast kombinovaného užívania viacerých látok často spolu s alkoholom. Priaznivým znakom je výrazný pokles injekčných užívateľov drog, so stále nízkym výskytom infekcie HIV a so stabilizáciou incidencie infekcie vírusom hepatitídy typu C. *Záver:* Ako poukazujú zistené trendy je situácia v užívaní psychoaktívnych látok – drog na Slovensku pomerne dynamická a ťažko predvídateľná. V širokej medicínskej praxi je z diagnostických a terapeutických dôvodov akcentovať potrebu toxikologického skriningu. Zdravotno-ekonomické dôsledky vznikajú najmä z dôvodu následných somatických poškodení, ktorým je ale možné predísť, alebo ich aspoň minimalizovať existujúcimi efektívnymi programami liečby závislostí.

Kľúčové slová: drogy – závislosti – epidemiológia – psychoaktívne látky – HIV – hepatitída C.

Okruhlica Ľ., Šteliar I., Slezáková S.: **Drug dependence – current situation in the Slovak republic.** Interná medicína, 2011, roč. 11, č. 10, s. 463 – 467.

Aim of the paper is to inform greater professional audience about current characteristics and principal trends on drug scene in our country in the association with its health consequences. *Methods:* It is descriptive, statistical study complemented by the observations from clinical practice in the medicine of drug dependencies. Quantitative statistical analysis was done at the National Monitoring Centre for Drugs and drug dependencies based on data collected by the National Centre for Health Information and by the Centre for Treatment of Drug Dependencies in Bratislava. *Results:* The use of cannabis is the most popular from all controlled psychoactive substances (drugs). Slow, but remarkable increase in demand for treatment due to cannabis dependence has developed during the last years. Abuse of methamphetamines (pervitine) has come forward among so called hard drugs, while stabilization, even decrease has appeared in demand for treatment due to opioids, mostly heroin. Problem is the increase of the multiple drug use often together with alcohol. Decrease of the number of injecting drug users is a good sign, together with lasting low occurrence of HIV infection and with stabilization of the incidence of hepatitis C viral infection among drug users. *Conclusions:* As it has been shown by detected trends, the situation in the use of psychoactive substances in Slovakia is dynamic and difficult to predict. It is necessary to emphasize the need of

the toxicological screening in the medical practice. Health – economic consequences are developing as the results of the associated physical harm, which can be avoided, or at least reduced to minimum by the effective treatment programs for dependencies.

Key words: drugs – dependencies – epidemiology – psychoactive substances – HIV – hepatitis C.

Alexanderčíková Z., Okruhlica L., **Zlepšenie prístupu do liečby pre ľudí s problémami s drogami a alkoholom – IATPAD projekt (Medzinárodný projekt Európskej komisie realizovaný v ôsmich krajinách európy.)**. Alkoholizmus a drogové závislosti, Supl., 2009, roč. 44, č. 3, s. 25.

Ciel: Zabezpečenie dobrého prístupu do liečby pre ľudí s problémami s alkoholom alebo drogami je jedným z očakávaných výstupov Európskych akčných plánov pre alkohol a drogy. Dôležitým aspektom prístupu do liečby sú postoje zdravotníckych pracovníkov voči pacientom so závislosťou. *Použité metódy:* Administrovali sme Medical Condition Regard Scale (MCRS) 866 profesionálom (praktickí lekári, psychiatri, psychológovia, zdravotné sestry) z miest prvého kontaktu s liečbou pre ľudí s problémami s drogami a alkoholom. *Súhrn výsledkov:* Profesionáli mali signifikantne nižšie MCRS skóre ($p < 0,001$) pre diagnózy závislosti od alkoholu a drog v porovnaní s depresiou a diabetes. Profesionáli zo špecializovaných zariadení pre liečbu závislostí mali signifikantne vyššie skóre pre diagnózu závislosti v porovnaní so všeobecnými psychiatrami a praktickými lekármi. *Záver:* Profesionáli celkove majú horšie postoje a pocit nižšej kompetencie pracovať so závislými pacientmi ako s pacientmi s depresiou alebo diabetes. Pre zlepšenie prístupu liečby pre týchto pacientov je potrebné vzdelávať zdravotníckych pracovníkov v oblasti závislosti.